

Mødet den 12. Januar 1911.

Fraværende: Harald Jensen, N. Joh. Laursen og Clesen.

1. (J. Nr. 511—1910). Bekendtgørelse fra Skattedepartementet vedrørende Opkrævningen af den ved § 34 i Lov Nr. 98 af 18. April 1910 indførte **Afgift af Motorvogne.**

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 209⁹—1910). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Tilladelse for Gæstgiveriet i Klostergade Nr. 28 til at **beværte andre end rejsende**, der herbergeres i Gæstgiveriet.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 227—1910). Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Meddelelse om, at Lærer Ville Nielsen Skouby under 7. ds. er beskikket til **Overlærer ved Borgerskolen i Frederiksalle.**

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 319—1910). Skrivelse fra Skoledirektionen med Meddelelse om, at Lærerinderne Agnes C. M. Jørgensen, Aarhus, Carla V. Barth, Aarhus og Ingeborg Hansen, Nyborg, er fast ansatte som **Lærerinder ved Aarhus Skolevæsen** fra 1. Januar d. A. at regne.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 452—1910). Skrivelse fra Skoledirektionen med Approbation paa **Udvidelsen af Borgerskolen i Christiansgade.**

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 526—1910). Opgørelse over **Indbyggerantallet i Aarhus** medio Oktober 1910.

Sogneinddeling.	Antal Mænd	Antal Kvinder	Ialt
Domsogn	8193	9764	17957
Frue Sogn	7165	8000	15165
Sct. Pauls Sogn	9448	10725	20173
Sct. Johannes Sogn...	3011	3278	6289
Ialt...	27817	31767	59584

1. Der er 3852 beboede Huse.
2. Der er 3950 flere Kvinder end Mænd.
3. I Optællingen er ikke medtaget de i Garnisonen for Tiden værende værnepligtige og ej heller de rejsende paa Hotellerne. Optællingen omfatter altsaa kun de, der have fast Ophold i Kommunen.

Til Efterretning.

7. (J. Nr. 458—1910). Fra Budgetudvalgets Flertal (M. Johansen, Marinus Petersen og Simonsen) forelaa følgende Forslag til **Bestemmelse om, at Kommunens og Havnens Funktionærer og faste Arbejdere fremtidig bør bo paa Byens Grund:**

»Enhver, som efter 1. April 1911 hos Byraadet eller dets Udvalg eller hos anden paa Raadets eller dets Udvalgs Vegne handlende Myndighed søger Ansættelse som Funktionær under Aarhus Kommune eller Aarhus Havn, maa, for at kunne komme i Betragtning ved Ansættelsen — og selv om Ansættelsen kræver

anden Myndigheds Sanktion —, med sin eventuelle Husstand bo eller senest paa den 3. halvaarlige Flyttedag efter Ansættelsen tage fast Bopæl paa Byens Grund og derefter forblive boende der, saa længe han staar i Kommunens eller i Havnens Tjeneste. Den samme Bestemmelse gælder for enhver Arbejder, der er betegnet som fast Arbejder i det den 12. November 1908 af Byraadet vedtagne og den 4. Maj 1909 af Indenrigsministeriet stadfæstede Reglement for Pensionering af Aarhus Kommunes Embeds- og Bestillingsmænd, deres Enker m. m.

Den Funktionær eller faste Arbejder, som efter 1. April 1911 ansættes paa de førommeldte Betingelser, men alligevel senere tager fast Bopæl i fremmed Kommune, eller undlader at flytte ind paa Byens Grund senest paa den 3. halvaarlige Flyttedag efter Ansættelsen, betragtes som værende udtraadt af Kommunens eller Havnens Tjeneste uden Pension med Udgangen af det Kvartal, som begynder nærmest efter Udflytningen, eller nærmest efter den Flyttedag, da han senest skulde være flyttet ind.

Forfremmelse efter 1. April 1911 til højere Stilling for den Funktionær eller faste Arbejder, som allerede før 1. April 1911 stod i Kommunens eller i Havnens Tjeneste, betragtes som ny Ansættelse, og de Bestemmelser, som ere givne foran, blive derfor ogsaa gældende i et saadant Tilfælde, dog saaledes, at det seneste Tidspunkt for Indflytning af udenbys boende fastsættes til April Flyttedag 1912, efter hvilket Tidspunkt overhovedet ingen af de nuværende Funktionærer eller faste Arbejdere kan vente saadan Forfremmelse, naar han ikke fra dette Tidspunkt vedvarende har boet paa Byens Grund.

For Kommunens Skolers Lærere og Lærereinder, der ikke ansættes af Byraadet eller dets Udvalg eller af anden paa Raadets eller dets Udvalgs Vegne handlende Myndighed, og hvis Løn udredes af Staten og af Kommunen i For-
ening, ere Bestemmelserne ikke gældende. Det bestemmes imidlertid, at ingen Lærer eller Lærerinde efter 1. April 1911 kan vente Adgang til noget Hverv, for hvis Besørgelse Kommunen yder særlig Betaling, herunder Adgang til Besørgelse af Ekstratimer m. m., naar vedkommende ikke har fast Bopæl i Aarhus Kommune.

Byraadet kan, naar særlige Omstændigheder maatte tale derfor, give Dispensation fra enhver af disse Bestemmelser.«

Fra et Mindretal (Mousten) forelaa følgende Forslag:

»Da Sagen angaaende Boligtvängen efter de foreliggende Oplysninger synes at have ringe Betydning for Aarhus Kommune, skal man, bl. a. ogsaa under Hensyn til forestaaende Ændringer i den kommunale Skattelov, foreslaa, at Sagen henlægges foreløbig.«

Formanden var fremdeles, af de tidligere i Raadet fremsatte Grunde, imod en Foranstaltning som den foreslaaede, men kunde i Øjeblikket slutte sig til det af Hr. Mousten fremsatte Forslag om at udsætte Sagen indtil videre. Flertallet af Budgetudvalget var imidlertid af den Mening, at Foranstaltningen burde gennemføres som i sin Tid foreslaaet af d'Herrer Mikael Johansen og Magnus Nielsen, dog kun som en Byraadsbeslutning, saaledes at der i den Anledning ingen Forandring foretoges i Kommunevedtægten. Han gennemgik og forelagde dernæst Budgetudvalgets Flertals Forslag.

M i k a e l J o h a n s e n kunde med den tidligere fremførte Motivering paa Hr. Magnus Nielsens, Budgetudvalgets Flertals og egne Vegne anbefale Forslaget.

M o u s t e n skulde gerne indrømme det urigtige i, at Folk, der tjente deres Penge her i Byen, søgte at unddrage sig fra deres Pligter overfor Kommunen, men denne Betragtning gjaldt ikke alene de Folk, der blev lønnet af Kommunen, men ogsaa andre, der tjente deres Penge i Byen, saasom Haandværkere og Købmænd. Det vilde derfor være rigtigst at søge at faa Staten til at lave nogle Skattelove, der overflødiggjorde Bestemmelser som den af Budgetudvalgets Flertal foreslaaede. Desuden boede der for Tiden ialt kun 9 Funktionærer udenfor Skattegrænsen, og de allerfleste af disse var sikkert ikke flyttet ud for at spare Skatten. Han kunde derfor anbefale, at man lod Sagen hvile indtil videre.

M i k a e l J o h a n s e n gjorde opmærksom paa, at man ved Udarbejdelsen af Skattelovsforslaget havde gjort, hvad der kunde gøres overfor Købmænd og Haandværkere, som flyttede udenfor Kommunen. Forøvrigt var det jo heller ikke alene for Skattens Skyld, at man vilde søge at holde Funktionærerne indenfor Kommunen, men ogsaa og navnlig for at de skulde købe deres Varer i Byen og bo i dennes Huse. Han forstod i det hele taget ikke Hr. Moustens Forslag om at udsætte Sagen af Hensyn til de kommende Skattelove, da de ingen Anledning gav til at vente. Netop det, at Bestemmelsen for Tiden ikke berørte ret mange, viste, at Øjeblikket til at gennemføre den var det aller bedste.

C h r i s t e n s e n fandt Resultatet af Undersøgelsen af, hvor mange af Funktionærerne, der

boede udenfor Kommunen, meget magert, idet der kun kunde være Tale om at forbyde 6 maaske endda kun 5 at bo udenfor Grænsen, og disse var vel endog næppe flyttet ud for at unddrage sig Skatten. Det var derfor Taleren uforstaaelig, hvorfor der skulde lægges Tvang paa disse fremfor paa andre. Disse udflyttede oppebar ialt 9000 Kr. om Aaret og havde tilsammen 13 Børn. Regnede man 6 af Børnene for skolepligtige, vilde deres Undervisning koste Byen godt 400 Kr. om Aaret, hvilket fuldt ud vilde opveje det, der skulde betales i Skat. Desuden gjorde de Folk, skønt de boede udenbyes, deres Indkøb her i Byen, og Boligspørgsmaalet skulde man ikke tale om, da Bolignøden var saaledes her, at Familier med 6 Børn vanskeligt kunde skaffe sig Bolig i Byen. Muligvis kunde derfor denne Boligtvang bevirke, at man blev nødt til at bygge Boliger for Kommunens Funktionærer. Han kunde slutte sig til Hr. Moustens Forslag om at vente, til man saa, hvilken Retning Skattelovene kom til at tage.

Simon sen anbefalede Budgetudvalgets Fler-tals Forslag, som han fandt meget retfærdigt, og som paa ingen Maade vilde betyde noget Indgreb i nogens Rettigheder. Boligtvang var forøvrigt ikke det rigtige Udtryk. Naar en lignende Bestemmelse kunde gennemføres i København efter Forslag af Socialdemokrater, kunde der intet siges til at indføre den her. Bestemmelsen var vel ikke paatrængende nødvendig nu, men man vidste ikke, naar den kunde blive det, og i hvert Fald var det en Fordel, at den nu ikke kunde genere ret mange. Hvis Bestemmelsen var uretfærdig, havde Kommunen i mange Aar været en stor Tyran overfor de Funktionærer, som man ikke blot anviste Bolig, men ogsaa bestemte Huslejen for, saaledes

Fattiginspektøren, Slagtehusinspektøren, Inspektøren for Kommunehospitalet, Overlærerne og flere. Skulde Kommunen derfor, ligesom man paatænkte i Kristiania, bestemme sig til at opføre Boliger for alle sine Funktionærer, var der intet at sige dertil. Forslaget var i det hele taget et Middel til at forhindre al for stor Ligegyldighed overfor, hvad der var Aarhus Interesser. Desuden kunde en Funktionær jo ogsaa faa Tilladelse til at flytte udenfor Byen, hvis der var gyldige Grunde derfor, men skulde man hæmme, at Skatteprocenten steg, saa var det ikke rart, at nogle af de bedst stillede af Kommunens Folk gik foran i Bevægelsen ud af Byen. Han saa ingen Forbindelse mellem Bestemmelsen og Skattelovene, saa det var ingen Nytte til at afvente disses Vedtagelse. Forslaget var jo oprindelig kommet fra konservativ Side, saa det kunde maaske være meget behageligt at gaa imod det og derved hente sig en letvundet Succes; dette vilde Taleren dog ikke gøre, da han ansaa Forslaget for fuldt retfærdigt.

M o u s t e n saa ingen Grund til at nævne, at det var Socialdemokrater, der havde stillet Forslaget i København, da det dog ikke kunde vedkomme Aarhus Byraad i denne Forbindelse. Han gjorde opmærksom paa, at Forslaget indeholdt den Fare, at alle de nuværende Funktionærer kunde sige, at de havde Lov at flytte ud, men de andre ikke.

Budgetudvalgets Flertals Indstilling vedtoges.

8. (J. Nr. 431—1910). Anmodning fra Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i Nordre Bydel, om Byraadet trods Afgørelsen i Mødet den 1. Decbr. 1910 vil tage Andragendet om **Indførelse af et forbedret Renovationssystem** i Lighed med det i Horsens indførte til fornyet Behandling, bilagt

med en Fortegnelse over de Grundejere, der slutter sig til Ønsket om Indførelse af et saadant System.

Formanden meddelte, at Brolægningsudvalget fastholdt sit tidligere Standpunkt, hvorefter der vel ikke var andet at gøre end at henlægge Sagen.

Simonsen ansaa det for givet, at der, da Sagen var blevet behandlet for saa kort Tid siden, ikke var andet at gøre end at henlægge den. Han haabede imidlertid, at der med Tiden maatte ske et eller andet, der kunde bevirke, at Sagen blev taget op igen. Paa den anden Side kunde han godt forstaa, at Foreningen, efter de Bemærkninger der var faldet ved Sagens sidste Behandling, nu fremkom med Listen over de Grundejere, der ønskede et bedre Renovationssystem.

Magnus Nielsen havde opfattet Listen som et Tillæg til den første Skrivelse, hvori Listen var bebudet.

Andragendet henlagdes.

9. (J. Nr. 22—1910). De foreliggende **Købekontrakter** angaaende Marselisborggrunde med Murermester Chr. Daugbjerg, Murermester J. P. Petersen og Murermestrene A. & B. M. Severinsen godkendtes.
10. (J. Nr. 10¹¹—1910). **Valg af et Medlem til Bygningskommissionen** i Stedet for Arkitekt Kühnell, der havde ønsket sig fritaget for Hvervet.

Formanden meddelte, at Bygningskommissionen i Overensstemmelse med Arkitektforeningen var enig om at foreslaa Arkitekt Frimodt-Clausen.

Marinus Petersen foreslog Arkitekt Ludvig A. Petersen, der ved flere Lejligheder havde vist sig om en meget dygtig Mand.

J. C. Petersen vilde, da der nu var kommet andre Navne frem, henstille at vælge Arkitekt

Wier, der som Lærer i Bygningsret ved Teknisk Skole vilde have god Lejlighed til at sætte sig ind i alt paa dette Omraade, hvad der sikkert vilde være et Gode for Kommissionen.

J a k o b J e n s e n henstillede at fastsætte Valgperiodens Tidsrum.

F o r m a n d e n bemærkede, at Loven ikke fastsatte nogen Tid, men at man plejede at vælge Kommissionsmedlemmerne for 3 Aar ad Gangen. I dette Tilfælde vilde det sikkert være rigtigst at vælge det ny Medlem for Resten af Arkitekt Kühnells Funktionstid.

M a g n u s N i e l s e n havde ventet, at Bygningskommissionens Forslag var blevet taget til Følge. Han havde forstaaet det saaledes, at Forslaget fremkom efter Henstilling fra Kühnell, der gerne saa Frimodt Clausen som sin Arvtager. Han henstillede, at man enedes om Frimodt Clausen.

C h r i s t e n s e n kunde, efter at man nu havde vedtaget Forslaget om Boligtvang for Kommunens Funktionærer, ikke anbefale at vælge Clausen, da denne boede udenfor Skattegrænsen i 4 Maaneder af Aaret.

Arkitekt Frimodt Clausen valgtes for Resten af Arkitekt Kühnells Funktionstid.

11. (J. Nr. 10¹²—1910). Formanden valgtes til Medlem af **Valgbestyrelsen for 9. Landstingskreds** for 1911.

12. (J. Nr. 490—1910). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Nedlæggelse af den Del af Aldersrovej**, der ligger mellem Niels Ebbesensvej og Finsensgades Runddel, samt om Anlæg af en Adgangsvej fra Runddelen til Kommunehospitalets Ligkapel.

F o r m a n d e n meddelte, at Indstillingen tidligere havde foreligget, men var blevet sendt til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, som imidlertid intet havde at erindre imod den.

Mousten oplyste, at Udvalget foreslog at erstatte den gamle Træport udenfor Ligkapellet med en Gitterport i Lighed med Portene til Kirkegaarden.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 10¹⁸—1910). Som **Udvalg til Forhandling med Arbejdsmændenes Fagforening** valgtes Marinus Petersen, Jacobsen, Samuelson, Magnus Nielsen og Møller.

14. (J. Nr. 523—1910). Meddelelse om, at det ved skriftlig Votering efter Brolægningsudvalgets Indstilling og afholdt Licitation var vedtaget at overdrage Leveringen af et **Jernstakit langs Aaen** fra Slusebroen til Frederiksbro til M. Seest for 2829 Kr.

Til Efterretning.

15. (J. Nr. 521—1910). Meddelelse om, at det ved skriftlig Votering var vedtaget efter Indstilling fra Slagtehusudvalget og afholdt Licitation at overdrage **Funderingsarbejderne ved Eksportslagteriet** til C. Rathe, København, for 10787 Kr.

Til Efterretning.

